

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 30 0 P 069416 23 Rev
Sarajevo, 03.10.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Zlate Džafić, kao predsjednice vijeća, Emine Hulusija i dr.sc. Danice Šain, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice F.B. iz S., ulica..., zastupana po punomoćniku Saneli Džanić, advokatu iz Zajedničke advokatske kancelarije Amela Pejđah & Sanela Džanić iz Tuzle, protiv tuženog Grad Srebrenik, zastupan po Gradskom pravobranilaštvu Srebrenik, uz učešće umješača J. N. iz S., ulica ... na strani tuženog, radi zaštite od diskriminacije, vrijednost spora 3.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli, broj 30 0 P 069416 20 GŽ od 22.06.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 03.10.2023. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Srebreniku broj 30 0 P 069416 18 P 2 od 19.08.2020. godine, stavom I izreke, utvrđeno je da je tuženi povrijedio pravo tužiteljice na jednako postupanje, odnosno da je izvršio direktnu i indirektnu diskriminaciju prema tužiteljici, zbog političkog opredjeljenja i članstva u istoj političkoj partiji, a u odnosu na J.N. , na način što je, nakon što su tužiteljica i ostali kandidati obaviješteni o rezultatima stručnog ispita dana 23.02.2018. godine, a po provedenom javnom konkursu tuženog za popunu radnog mjesta državnog službenika u Općini Srebrenik broj: 4/470, a iz razloga što stručni ispit nije položio kandidat J.N., uputio Agenciji za državnu službu FBiH Zahtjev za poništenje javnog konkursa broj: 07-34-1119/17 od 26.02.2018. godine, na osnovu kojeg je Agencija za državnu službu FBiH objavila poništenje javnog konkursa za popunu radnog mjesta državnog službenika u Općini Srebrenik broj: 4/470 dana 19.03.2018. godine, na svojoj službenoj web stranici i u Službenim novinama FBiH broj 21/18 od 21.03.2018. godine, te je nakon toga, u novoj konkursnoj proceduri na isto radno mjesto – sekretar organa državne službe, dana 06.09.2019. godine postavljen J. N..

Stavom II izreke obavezan je tuženi da preduzme neophodne, zakonom predviđene korake sa ciljem da prestane sa daljim kršenjem prava tužiteljice na jednako postupanje, odnosno da otkloni diskriminatorno postupanje na način da donese odluku kojom stavlja van snage Zahtjev za poništenje javnog konkursa broj: 07-34-1119/17 od 26.02.2018. godine, dostavi je Agenciji za državnu službu FBiH sa zahtjevom da po istoj odluci postupi i objavi na svojoj web stranici i u Službenim novinama FBiH odluku o stavljanju van snage Zahtjeva za poništenje konkursa broj: 07-34-1119/17 od 26.02.2018. godine te nastavi sa provođenjem konkursne procedure.

Stavom III izreke obavezan je tuženi da sa liste uspješnih kandidata izabere kandidata i donese rješenje o njegovom postavljenju za državnog službenika u Općini Srebrenik - sekretara organa državne službe, a po javnom konkursu za popunu radnog mjesta državnog službenika u Općini Srebrenik broj: 4/470, objavljenom u Službenim novinama FBiH broj: 78/17 od 13.10.2017. godine a poništiti kao nezakonito rješenje Općinskog načelnika broj: 07-34-1350/18 od 06.09.2019. godine.

Stavom IV izreke zabranjeno je tuženom da dalje poduzima radnje kojima se krši ili može da se krši tužiteljčino pravo na jednako postupanje u procesu zapošljavanja rada i radnih uslova.

Stavom V izreke odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži da se utvrdi da je tuženi povrijedio pravo tužiteljici na jednako postupanje, odnosno da je izvršio direktnu i indirektnu diskriminaciju prema tužiteljici zbog spola kao u stavu I ove izreke.

Stavom VI izreke obavezan je tuženi da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.200,00 KM, a sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

Stavom VII izreke odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog dijela u stavu V izreke.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli, broj 30 0 P 069416 20 Gž od 22.06.2023. godine žalbe tužiteljice, tuženog i umješaća na strani tuženog su uvažene i prvostepena presuda preinačena u dijelu odluke kojom je tuženi obavezan da poništi kao nezakonito rješenje Općinskog načelnika broj: 07-34-1350/18 od 06.09.2019. godine, sadržane u stavu III izreke prvostepene presude, te je tužbeni zahtjev tužiteljice u tom dijelu odbijen, dok je u odnosu na preostali dosuđujući dio prvostepene presude sadržan u stavu I, stavu II, stavu III, stavu IV i stavu V izreke, prvostepena presuda ukinuta i tužba tužiteljice odbačena, te je slijedom toga preinačena i odluka o troškovima postupka sadržana u stavu VI izreke prvostepene presude, tako da je tužiteljica obavezana da tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 1.542,00 KM u roku od 15 dana od dana prijema presude, dok je u odnosu na odbijajući dio odluke o troškovima postupka, sadržan u stavu VII izreke, prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno podnesenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači u skladu sa odredbom člana 250. stav 1. ZPP, na način da se potvrdi prvostepena presuda u stavu I, II, III i IV, te usvoji tužbeni zahtjev u stavu V i obaveže tužena da tužiteljici naknadi troškove žalbe, uvećano za troškove sastava revizije ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi je podnio odgovor na reviziju u kojem je osporio navode revizije i predložio da se ista odbije kao neosnovana.

Umješać na strani tuženog je podnio odgovor na reviziju u kojem je osporio navode revizije i predložio da se ista odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakon o parničnom postupku (Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za utvrđenje da je diskriminisana u svojim pravima na zaposlenje i rad zbog političkog opredjeljenja i članstva u istoj političkoj partiji, a u odnosu na J.N., iz razloga što je tuženi nakon što su tužiteljica i ostali kandidati obaviješteni o rezultatima stručnog ispita, a po provedenom javnom konkursu tuženog za popunu radnog mjesta državnog službenika poništio javni konkurs, te nakon toga u novoj konkursnoj proceduri na isto radno mjesto postavio J.N., iz kojih razloga traži i poništenje kao nezakonitog rješenja Općinskog načelnika broj: 07-34-1350/18 od 06.09.2019. godine.

U revizionom postupku sporno je da li je tužiteljica sudsku zaštitu zatražila blagovremeno, te da li je odluka drugostepenog suda kojom je tužba u stavu I, II, III, IV i V odbačena pravilna, kao i da li je pravilna odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva u stavu III izreke prvostepene presude.

Odlučujući o blagovremenosti tužbe o kojoj je prvostepeni sud meritorno odlučivao, drugostepeni sud je pošao od sljedećih činjeničnih utvrđenja da se tužba tužiteljice radi zaštite od diskriminacije ticala konkursne procedure po objavljenom javnom konkursu Općine Srebrenik broj: 4/470 od 22.08.2017. godine za radno mjesto državnog službenika – Sekretar organa državne službe i to iz razloga što je općinski načelnik Općine Srebrenik nakon provedene konkursne procedure dana 26.02.2018. godine dostavio ADS FBiH (Agencija za državnu službu FBiH) zahtjev za poništenje tog konkursa, a koje poništenje konkursa je objavljeno od strane ADS FBiH u Službenim novinama Federacije 21/18 od 21.03.2018. godine, u Dnevnim novinama Oslobođenje od 19.03.2018. godine i na web stranici, te kako je povodom pismenog obraćanja tužiteljice brojnim institucijama među kojima i općinskom načelniku, te ADS FBiH podneskom od 30.03.2018. godine sa prigovorom na poništenje konkursa, tužiteljica dobila odgovor od Agencije 09.04.2018. godine na taj prigovor, dok od strane Općinskog načelnika taj odgovor na prigovor joj nije bio dostavljen već joj je bio dostavljen samo odgovor Općinskog vijeća Općine Srebrenik od 16.05.2018. godine, to se u navedenoj činjeničnoj situaciji, po ocjeni drugostepenog suda, tužba tužiteljice od 03.09.2018. godine ne može smatrati tužbom podnesenom u roku od 30 dana propisanom odredbom člana 12. stav 2. Zakona o radu, iz kojih razloga je drugostepeni sud i odbacio tužbu kao neblagovremenu u odnosu na tužbeni zahtjev postavljen u stavu I, II, III, IV i V u toj tužbi. Iz navedenih razloga drugostepeni sud nije prihvatio osnovanim ni preinačeni dio tužbenog zahtjeva tužiteljice u stavu III, a kojim je traženo da se poništi kao nezakonito rješenje Općinskog načelnika broj: 07-34-1350/18 od 06.09.2019. godine (rješenje o izboru J.N. po novo objavljenom konkursu od 13.02.2019. godine za radno mjesto državnog službenika – Sekretara organa državne službe) i to iz razloga što se zahtjev tužiteljice za zaštitu od diskriminacije po podnesenoj tužbi prevashodno ticao ishoda postupka po ranije raspisanom konkursu tužene za isto radno mjesto, i što zbog utvrđene neblagovremenosti te podnesene tužbe ni tužiteljica traženu zaštitu od diskriminacije nije mogla ostvariti samo kroz zahtjev za poništenje rješenja Općinskog načelnika broj: 07-34-1350/18 od 06.09.2019. godine, tim prije ako se ima u vidu da se radi o rješenju koje je doneseno nakon provedene konkursne procedure po novo raspisanom konkursu, a u kojoj konkursnoj proceduri tužiteljica, zbog nepoloženog pismenog dijela ispita, i nije bila uvrštena u listu kandidata za izbor državnog službenika na radno mjesto - Sekretara organa državne službe.

Odluka drugostepenog suda je pravilna i zakonita.

Odredbom člana 12. Zakona o radu FBiH¹ u stavu 1. propisano je da u slučajevima diskriminacije u smislu odredaba ovog Zakona radnik kao i lice koje traži zaposlenje mogu od poslodavca zahtijevati zaštitu u roku od 15 dana od dana saznanja za diskriminaciju, dok je u stavu 2. ovog člana propisano da ako poslodavac u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz prethodnog stava ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljem roku od 30 dana podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Zakonom o zabrani diskriminacije u BiH² izmijenjenom odredbom člana 13. stav 4. navedenog zakona regulisano je da rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. tog Zakona iznosi 3 godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najkasnije 5 godina od dana učinjene povrede prava.

Suprotno stanovištu revizije pravilan je stav drugostepenog suda o primjeni čl. 12. Zakona o radu FBiH u pogledu rokova za zaštitu od diskriminacije u radnim odnosima tako da nema osnova za preispitivanje stava ovog suda izraženog u presudi broj 65 0 Rs 647009 22 Rev od 29.09.2022. godine

Naime, Zakon o radu i Zakon o zabrani diskriminacije, uređuju zaštitu od diskriminacije i Zakon o suzbijanju diskriminacije predstavlja opšti antidiskriminacijski zakon koji uređuje diskriminaciju generalno. Zakon o radu uređuje radne odnose, pa on u odnosu na Zakon o zabrani diskriminacije predstavlja *lex specialis* kada je riječ o diskriminaciji u radnim odnosima. To znači da u pogledu pitanja koja na različit način uređuju ova dva zakona, Zakon o radu je *lex specialis* i ima prednost u primjeni, a u pogledu onih pitanja koja su uređena ili samo Zakonom o radu ili samo Zakonom o zabrani diskriminacije u tom dijelu se primjenjuje onaj zakon koji to konkretno pitanje uređuje.

Dakle, pravilan je stav drugostepenog suda da u slučaju kada se govori o diskriminaciji u radnim odnosima i kod zasnivanja radnih odnosa po osnovu konkursa odredba člana 12. Zakona o radu je specijalna odredba koja reguliše rokove podnošenja antidiskriminacijske tužbe po tom osnovu, pa u situaciji kada je tužiteljica je po objavljenom konkursu od 22.08.2017. godine i odlukama tuženog o poništenju konkursa, te odlukama po prigovorima tužiteljice od strane Agencije i Općinskog vijeća dobila odgovor najkasnije dana 16.05.2018. godine, a tužbu podnijela 03.09.2018. godine, to je pravilan zaključak drugostepenog suda da je tužba neblagovremena u stavu I, II, III, IV i V pa je i pravilno i odbačena u smislu člana 12. stav 2. Zakona o radu. U dijelu tužbenog zahtjeva u stavu III kojim je tužiteljica tražila da se poništi kao nezakonito rješenje Općinskog načelnika od 06.09.2019. godine o izboru J.N. po novoobjavljenom konkursu od 13.02.2019. godine, kod utvrđene neblagovremenosti antidiskriminacijske tužbe po ranije raspisanom konkursu, tužiteljica koja u toj konkursnoj proceduri zbog nepoloženog pismenog dijela ispita i nije bila uvrštena na listu kandidata za izbor državnog službenika, ukazuje da je tužbeni zahtjev u ovom dijelu i neosnovan.

Kako nisu ostvareni razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo ju je odbiti kao neosnovanu primjenom odredbe člana 248. ZPP.

¹ „Službene novine FBiH“, broj 26/16 i 89/18

² "Službeni glasnik BiH", broj: 59/09 i 66/16

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa odredbom člana 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava revizije, jer ista nije postigla uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Zlata Džafić, s.r.